

สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพ
ในการบริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา สุราษฎร์ธานี ชุมพร*

THE COMPETENCIES OF SCHOOL ADMINISTRATORS AFFECTING
THE EFFICIENCY OF SCHOOL MANAGEMENT UNDER
THE SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE OF
SURAT THANI & CHUMPHON

อัญชา ใจซื่อดี¹ และ พระครูวุฒิชัยการโกศล²

Unchana Jaisuedee¹ and Phrakhruwuttichaikarnkosol²

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย¹⁻²

Mahamakut Buddhist University, Thailand¹⁻²

Corresponding Author's Email: unchana.jai@student.mbu.ac.th

บทคัดย่อ

สารนิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา 2) เพื่อศึกษาประสิทธิภาพในการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพในการบริหารสถานศึกษา 4) เพื่อศึกษาตัวแปรพยากรณ์สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการบริหารสถานศึกษา ประชากร ได้แก่ ครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สุราษฎร์ธานี ชุมพร ปีการศึกษา 2568 ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 341 คน จากตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน และใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) โดยวิธีการจับฉลากชื่อครูแบ่งตามชื่อโรงเรียนแบบไม่ใส่คืน เครื่องมือที่ใช้วิจัยคือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน สถิติการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบปกติและแบบขั้นตอน

ผลการวิจัยพบว่า 1) สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.53, S.D. = 0.21$) 2) ประสิทธิภาพในการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.53, S.D. = 0.20$) 3) สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพในการบริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูง ($r = .725$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ 4) ตัวแปรพยากรณ์สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาที่

* Received 28 March 2026; Revised 8 April 2026; Accepted 10 April 2026

ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการบริหารสถานศึกษา พบว่า เมื่อนำตัวแปรสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ ด้านความร่วมมือร่วมใจ สามารถร่วมกันทำนายประสิทธิภาพในการบริหารสถานศึกษา ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้ร้อยละ 53.5 สามารถสร้างสมการถดถอยในรูปคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐานสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ $\hat{Y} = 1.731 + .380 (X_3) + .238 (X_4)$ และสมการคะแนนมาตรฐาน $\hat{Z} = .487 (X_3) + .236 (X_4)$

คำสำคัญ: สมรรถนะ, ผู้บริหารสถานศึกษา, ประสิทธิภาพ

Abstract

This independent study aimed to: 1) examine the competencies of school administrators; 2) investigate the effectiveness of school administration by school administrators; 3) analyze the relationship between administrators' competencies and the effectiveness of school administration; and 4) identify the predictive variables of administrators' competencies affecting the effectiveness of school administration. Population: The population consisted of teachers under the Secondary Educational Service Area Office Surat Thani–Chumphon in the academic year 2025 (B.E. 2568). The sample size was 341 participants, determined using the Krejcie and Morgan table. A simple random sampling technique was employed through a lottery method, in which teachers' names were grouped by school and selected without replacement. Research Instrument: The instrument used for data collection was a questionnaire. Statistical Analysis: The statistics used for data analysis included frequency, percentage, mean, standard deviation, Pearson's correlation coefficient, and multiple regression analysis using both the enter method and stepwise method.

The findings revealed that: 1) The overall competencies of school administrators were at the highest level. ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = 0.21) 2) The overall effectiveness of school administration by school administrators was at the highest level. ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = 0.20) 3) The competencies of school administrators were positively correlated at a high level with the effectiveness of school administration ($r = .725$), with statistical significance at the .01 level. And 4) Regarding the predictive variables of administrators' competencies affecting the effectiveness of school administration, it was found that achievement orientation

and teamwork significantly predicted the effectiveness of school administration at the .01 level, accounting for 53.5% of the variance. The regression equations were as follows: Unstandardized equation: $\hat{Y} = 1.731 + .380 (X_3) + .238 (X_4)$ Standardized-score equation: $\hat{Z} = .487 (X_3) + .236 (X_4)$

Keywords: Competency, School Administrators, Effectiveness

บทนำ

การจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 มีความสำคัญในฐานะกลไกหลักของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ภายใต้บริบทดังกล่าว ผู้บริหารสถานศึกษาถือเป็นตัวแปรเชิงระบบที่มีอิทธิพลโดยตรงต่อคุณภาพการจัดการศึกษา เนื่องจากมีบทบาทในการกำหนดนโยบายระดับสถานศึกษา การบริหารทรัพยากร และการขับเคลื่อนคุณภาพการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเทคโนโลยี สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ได้กำหนดทิศทางการพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ที่ยึดหลักธรรมาภิบาลและการมีส่วนร่วม ซึ่งสะท้อนถึงความจำเป็นของ “สมรรถนะผู้บริหาร” ในฐานะปัจจัยเชิงระบบที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพองค์กรในเชิงทฤษฎีสมรรถนะ (Competency) ถูกอธิบายว่าเป็นชุดของความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะเชิงพฤติกรรมที่ส่งผลต่อผลการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ (McClelland, 1973, p. 87) และได้รับการขยายความโดย Boyatzis (1982, p. 124) ว่าเป็นองค์ประกอบที่เชื่อมโยงระหว่างคุณลักษณะบุคคลกับผลการปฏิบัติงานจริงในบริบทองค์กร ดังนั้น สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาจึงมิใช่เพียงคุณลักษณะส่วนบุคคล แต่เป็น “ทุนทางการบริหาร” ที่กำหนดศักยภาพขององค์กรทางการศึกษาโดยตรง

บริบทของเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร ซึ่งมีความหลากหลายทั้งเชิงภูมิศาสตร์ เศรษฐกิจ และสังคม ทำให้สถานศึกษามีความแตกต่างด้านทรัพยากรและความต้องการของผู้เรียน ส่งผลให้ผู้บริหารต้องมีสมรรถนะเชิงบูรณาการทั้งด้านวิชาการ ภาวะผู้นำ และการบริหารเชิงกลยุทธ์ เพื่อรองรับความซับซ้อนของระบบการศึกษาในพื้นที่จริง นอกจากนี้ การเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างของการศึกษาในยุคดิจิทัลยังทำให้ผู้บริหารต้องมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีและข้อมูลสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเชิงนโยบายอย่างมีประสิทธิภาพ จากการทบทวนวรรณกรรม พบว่าสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาครอบคลุมหลายมิติ ได้แก่ การนำการเปลี่ยนแปลง การบริหารองค์กร การบริหารทรัพยากรมนุษย์ การสร้างเครือข่ายความร่วมมือ และคุณธรรมจริยธรรม (สำนักงาน ก.ค.ศ., 2560) ขณะเดียวกัน สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2560, หน้า 104) ได้เน้นสมรรถนะด้านภาวะผู้นำทางวิชาการ การ

บริหารเชิงกลยุทธ์ และการประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งสะท้อนบทบาทของผู้บริหารในฐานะ “ผู้นำทางการเรียนรู้” มากกว่าผู้จัดการเชิงระบบเพียงอย่างเดียว นอกจากนี้ Fullan (2014, p. 96) ยังชี้ให้เห็นว่าสมรรถนะเชิงสังคมและอารมณ์ เช่น ความสามารถในการสร้างความสัมพันธ์ การเข้าใจบริบทชุมชน และการทำงานร่วมกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เป็นปัจจัยสำคัญของความยั่งยืนในการพัฒนาการศึกษา ในเชิงผลกระทบเชิงระบบ หากผู้บริหารขาดสมรรถนะที่เหมาะสม จะส่งผลกระทบต่อคุณภาพการจัดการศึกษาในหลายมิติ ทั้งด้านประสิทธิภาพการบริหาร หลักสูตร การใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า ความโปร่งใสในการบริหารงบประมาณ และประสิทธิผลของการพัฒนาผู้เรียน ดังนั้น สมรรถนะจึงเป็นตัวแปรกลางที่เชื่อมโยงระหว่างนโยบาย การศึกษากับผลลัพธ์ทางการศึกษาในระดับสถานศึกษาอย่างมีนัยสำคัญ

ในบริบทเชิงพื้นที่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร ได้ขับเคลื่อนการพัฒนาการศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาล ควบคู่กับการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและการสร้างเครือข่ายความร่วมมือ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการและยกระดับคุณภาพผู้เรียน (โรงเรียนนาสาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร, 2566, หน้า 75) อย่างไรก็ตาม สถานศึกษายังคงเผชิญข้อจำกัดด้านทรัพยากร ภาระงานครู และความแตกต่างเชิงบริบทพื้นที่ ซึ่งทำให้สมรรถนะของผู้บริหารมีบทบาทเชิงวิกฤต (critical role) ต่อความสำเร็จขององค์กร

ดังนั้น การศึกษาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษา จึงมีความสำคัญในเชิงวิชาการและเชิงนโยบาย เนื่องจากจะช่วยอธิบายความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างตัวแปรสมรรถนะและผลลัพธ์การบริหาร รวมทั้งสามารถนำไปใช้เป็นกรอบในการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาให้มีความสามารถสอดคล้องกับบริบทการเปลี่ยนแปลงของระบบการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ได้อย่างเป็นรูปธรรมและยั่งยืน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร
2. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพในการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพในการบริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สุราษฎร์ธานี ชุมพร
4. เพื่อศึกษาตัวแปรพยากรณ์สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการบริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร

สมมติฐานการวิจัย

1. ความสัมพันธ์ของสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพในการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพรเป็นไปในทิศทางบวก
2. สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพรอย่างน้อย 1 ด้านที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการบริหารสถานศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร ประจำปีการศึกษา 2567 จำนวน 3,010 คน จากทั้งหมด 66 โรงเรียน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร, 2567)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สุราษฎร์ธานี ชุมพร ประจำปีการศึกษา 2567 จำนวน 341 คน ที่ได้จากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตารางสำเร็จรูปของเครจซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970, p. 607)

วิธีการสุ่มตัวอย่าง

1. ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างโดยใช้ความน่าจะเป็นด้วยการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยจำแนกตามขนาดสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร ซึ่งมี 4 ขนาด โรงเรียน คือ 1) โรงเรียนขนาดเล็ก 2) โรงเรียนขนาดกลาง 3) โรงเรียนขนาดใหญ่ 4) โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ
2. สุ่มตัวอย่างครู โดยการใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) โดยวิธีการจับฉลากชื่อครูแบ่งตามชื่อโรงเรียนแบบไม่ใส่คืน (Sampling Without Replacement) ให้ได้กลุ่มตัวอย่างแต่ละโรงเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นตามกรอบของการวิจัยเรื่อง “สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการบริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร” เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) ผู้วิจัยได้ทำการศึกษา ค้นคว้ารวบรวมจากข้อมูลจากหนังสือ ตำราเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาสร้างเป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยโดยการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

แบบสอบถาม (Questionnaire) มีลักษณะคำถามปลายปิด (Close Ended) ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อใช้สอบถามกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 1 ชุด โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบ สอบถามลักษณะปลายปิด (Close Ended) คำถามเป็นแบบ (Multiple Choices) มีจำนวน 5 ข้อ ประกอบด้วย เพศ อายุ วิทยฐานะ ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานสอน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร เป็นแบบสอบถามลักษณะปลายปิด (Close Ended) คำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มีจำนวน 22 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิภาพในการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร เป็นแบบสอบถามลักษณะปลายปิด (Close Ended) คำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มีจำนวน 20 ข้อ

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของเครื่องมือ

ปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา แล้วนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC) โดยใช้เกณฑ์ให้คะแนน +1, 0 และ -1 ตามระดับความสอดคล้อง (พิสนุ พงศรี, 2550) ซึ่งผลการคำนวณ IOC ของแบบสอบถามจำนวน 42 ข้อ อยู่ระหว่าง 0.67–1.00 แสดงว่ามีความสอดคล้องเหมาะสม

ผู้วิจัยปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ และนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบอีกครั้ง ก่อนนำไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha)

ผลการวิเคราะห์พบว่าแบบสอบถามทั้งฉบับมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.97 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 0.70 แสดงว่าเครื่องมือมีคุณภาพและเชื่อถือได้ จากนั้นจึงนำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปใช้เก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างจริงต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล (Data Analyzed) ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยหาค่าสถิติพื้นฐาน คือ ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

2. วิเคราะห์ระดับสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพในการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

สำหรับการแบ่งช่วงคะแนนเฉลี่ยซึ่งใช้เป็นเกณฑ์มาตรฐานเพื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับค่า คะแนนที่คำนวณได้ตามขั้นตอนที่ระบุไว้โดยเกณฑ์ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 103)

3. วิเคราะห์ระดับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาานครศรีธรรมราช เขต 3 โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

สำหรับการแบ่งช่วงคะแนนเฉลี่ยซึ่งใช้เป็นเกณฑ์มาตรฐาน เพื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับค่า คะแนนที่คำนวณได้ตามขั้นตอนที่ระบุไว้โดยเกณฑ์ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 103)

4. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพในการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร โดยใช้สถิติหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) และแปลความหมายของสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ตามเกณฑ์การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) ของ พิสนุ พงศ์ศรี (2552, หน้า 159-160) หาก r มีค่าเป็นบวก (+) หมายถึงตัวแปรมีความสัมพันธ์กันทางบวก หากค่า r มีค่าเป็น ลบ (-) หมายถึง ตัวแปรมีความสัมพันธ์กันทางลบ โดยใช้การทดสอบนัยสำคัญทางสถิติของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่คำนวณได้

5. วิเคราะห์ตัวแปรพยากรณ์ของสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร โดยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) แบบนำเข้าตัวแปรทั้งหมด (Enter Regression) และแบบขั้นตอน (Stepwise Method) ในรูปแบบสมการพยากรณ์คะแนนดิบ และรูปสมการพยากรณ์มาตรฐาน

ผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการบริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร” ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร โดยรวม และรายด้าน

สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร	ระดับสมรรถนะ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. คุณธรรมจริยธรรม	4.56	0.26	มากที่สุด
2. จิตมุ่งบริการ (บริการที่ดี)	4.50	0.27	มาก
3. การมุ่งผลสัมฤทธิ์	4.53	0.26	มากที่สุด
4. ความร่วมแรงร่วมใจ	4.53	0.28	มากที่สุด
รวม	4.53	0.21	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 พบว่า สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร พบว่า โดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.53$, $S.D. = 0.21$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านคุณธรรมจริยธรรม มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 4.56$, $S.D. = 0.26$) รองลงมา คือ ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ และด้านความร่วมแรงร่วมใจ ($\bar{X} = 4.53$, $S.D. = 0.26$) ส่วนด้านจิตมุ่งบริการ (บริการที่ดี) มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X} = 4.50$, $S.D. = 0.27$)

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และประสิทธิภาพในการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร โดยรวม และรายด้าน

ประสิทธิภาพในการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหาร สถานศึกษาในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร	ระดับประสิทธิภาพ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านหลักสูตรและการสอน	4.55	0.27	มากที่สุด
2. ด้านผู้สอนและผู้บริหารสถานศึกษา	4.51	0.29	มากที่สุด
3. ด้านการมีส่วนร่วม	4.54	0.27	มากที่สุด
4. ด้านผู้เรียน	4.53	0.28	มากที่สุด
รวม	4.53	0.20	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 พบว่า ประสิทธิภาพในการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.53$, $S.D. = 0.20$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านหลักสูตรและการสอน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 4.55$, $S.D. = 0.27$) รองลงมา คือ ด้านการมีส่วนร่วม ($\bar{X} = 4.54$, $S.D. = 0.27$) และด้านผู้สอนและผู้บริหารสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X} = 4.51$, $S.D. = 0.29$)

ตารางที่ 3 แสดงค่าความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการบริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร

ตัวแปรที่ ศึกษา	Y ₁	Y ₂	Y ₃	Y ₄	Y _{รวม}
X ₁	.389**	.383**	.481**	.380**	.552**
X ₂	.337**	.438**	.405**	.382**	.530**
X ₃	.445**	.418**	.559**	.423**	.624**
X ₄	.338**	.466**	.407**	.351**	.530**
X _{รวม}	.488**	.555**	.599**	.498**	.725**

จากตารางที่ 3 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา กับ ประสิทธิภาพในการบริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สุราษฎร์ธานี ชุมพร พบว่า โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูง ($r = .725$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการบริหารสถานศึกษา ทุกคู่มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลางถึงระดับปานกลาง ($r = .337 - .559$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คู่ที่มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงที่สุด คือ สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สุราษฎร์ธานี ชุมพร ด้านการบริหารงาน (X3) ประสิทธิภาพในการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการมีส่วนร่วม (Y3) ($r = .559$) รองลงมา คือ สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านคุณธรรมจริยธรรม (X1) กับ ประสิทธิภาพในการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการมีส่วนร่วม (Y3) ($r = .481$) และคู่ที่มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับน้อยที่สุด คือ สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา จิตมุ่งบริการ (บริการที่ดี) (X2) กับ ประสิทธิภาพในการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านหลักสูตรและการสอน (Y1) ($r = .337$)

ตารางที่ 4 แสดงผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบปกติ (Enter Multiple Regression Analysis) สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการบริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สุราษฎร์ธานี ชุมพร จำแนกตามรูปแบบโดยภาพรวม

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate	F	Sig
X ₁ , X ₂ , X ₃ , X ₄ ,	.732 ^a	.535	.530	.143	96.794	.000

a. Predictors: (Constant), ด้านคุณธรรมจริยธรรม (X₁), ด้านจิตมุ่งบริการ (บริการที่ดี) (X₂), ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ (X₃), ด้านความร่วมมือร่วมใจ(X₄)

จากตารางที่ 4 พบว่า ตัวแปรพยากรณ์เพื่อพยากรณ์สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการบริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร พบว่า ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบปกติ (Enter multiple regression analysis) โดยใช้ตัวแปรสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาทุกตัวร่วมกันพยากรณ์ประสิทธิภาพในการบริหารสถานศึกษา พบว่า ตัวแปรพยากรณ์สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 4 ด้าน สามารถอธิบายการแปรผันประสิทธิภาพในการบริหารสถานศึกษาในการบริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร ได้ร้อยละ 53.5 ($R^2 = .535$) ค่าความคลาดเคลื่อนที่จะเกิดจากการพยากรณ์เท่ากับ .143 เมื่อนำตัวแปรทั้งหมดไปสร้างสมการพยากรณ์ สามารถสร้างสมการพยากรณ์ ในรูปของคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐาน ได้ดังนี้ สมการพยากรณ์ประสิทธิภาพในการบริหารสถานศึกษาในการบริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร ในรูปคะแนนดิบ คือ $\hat{Y} = 1.269 + .269 (X_2) + .165 (X_3) + .145 (X_4) + .141 (X_1)$ และสมการพยากรณ์ประสิทธิภาพในการบริหารสถานศึกษาในการบริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร ในรูปคะแนนมาตรฐาน คือ $\hat{Z} = .345 (X_3) + .208 (X_1) + .199 (X_4) + .189 (X_2)$

ตารางที่ 5 แสดงผลความแปรปรวนที่ได้จากการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple regression Analysis) สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการบริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	.716 ^c	.512	.508	.146
2	.732 ^d	.535	.530	.143
^c Predictors: (Constant), การมุ่งผลสัมฤทธิ์ (X_3)				
^d Predictors: (Constant), การมุ่งผลสัมฤทธิ์ (X_3), ความร่วมแรงร่วมใจ (X_4)				

จากตารางที่ 5 พบว่า การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) โดยใช้ตัวแปรทุกตัวร่วมกันพยากรณ์สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการบริหารสถานศึกษา พบว่า เมื่อนำตัวแปรสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ ด้านความร่วมแรงร่วมใจ สามารถร่วมกันทำนายประสิทธิภาพในการบริหารสถานศึกษา ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ซึ่งตัวแปรทั้ง 2 ด้าน สามารถอธิบายการแปรผันประสิทธิภาพในการบริหารสถานศึกษา ได้ร้อยละ 53.5 ($R^2 = .535$) ค่าความคลาดเคลื่อนที่จะเกิดจากการพยากรณ์เท่ากับ .143 เมื่อนำตัวแปรทั้งหมดไป

สร้างสมการพยากรณ์ สามารถสร้างสมการพยากรณ์ในรูปของคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐาน ได้ดังนี้ สมการพยากรณ์ประสิทธิภาพในการบริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร ในรูปคะแนนดิบ คือ $\hat{Y} = 1.731 + .380 (X_3) + .238 (X_4)$ สมการพยากรณ์ประสิทธิภาพในการบริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร ในรูปคะแนนมาตรฐาน คือ $\hat{Z} = .487 (X_3) + .236 (X_4)$

อภิปรายผล

สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร ผลการวิจัยพบว่า ครูมีความคิดเห็นต่อสมรรถนะของผู้บริหาร สถานศึกษาในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร โดยรวมอยู่ใน ระดับมากที่สุด สะท้อนให้เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษาในพื้นที่ดังกล่าวได้รับการยอมรับใน ศักยภาพการบริหารจัดการอย่างรอบด้าน ทั้งด้านคุณธรรมจริยธรรม การมุ่งผลสัมฤทธิ์ ความ ร่วมแรงร่วมใจ และจิตมุ่งบริการ ทั้งนี้อาจเป็นผลมาจากนโยบายการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหาร ของ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มุ่งเน้นการยกระดับคุณภาพผู้บริหารให้ สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยเฉพาะในบริบทของการ กระจายอำนาจและการบริหารสถานศึกษาฐานโรงเรียน ด้านคุณธรรมจริยธรรม ผลการวิจัย พบว่า ด้านคุณธรรมจริยธรรมมีค่าเฉลี่ยสูงสุด แสดงให้เห็นว่าครูให้ความสำคัญกับพฤติกรรม เจริญธรรมของผู้บริหารเป็นอันดับแรก ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม ที่มอง ว่าผู้นำต้องเป็นแบบอย่างทางคุณธรรม มีความโปร่งใส และยึดมั่นในความถูกต้อง การที่ ผู้บริหาร “ประพฤติปฏิบัติตนถูกต้องตามหลักคุณธรรม จริยธรรม” มีค่าเฉลี่ยสูงสุด สะท้อน ว่าโรงเรียนในพื้นที่ยังคงยึดถือค่านิยมด้านความประพฤติส่วนบุคคลของผู้นำเป็นปัจจัยหลักใน การสร้างความศรัทธา ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ยามาเดะ (Yamada, 2000, p. 126) ได้ทำ การวิจัยถึงความรับผิดชอบ และสมรรถภาพในการเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษาประถมศึกษา เมืองเฟสโน รัฐแคลิฟอร์เนีย สหรัฐอเมริกา พบว่า ความรับผิดชอบ ของผู้บริหารโรงเรียนขึ้นอยู่กับเตรียมการในด้านการศึกษา ประสพการณ์ในการบริหาร เทต จำนวนครั้งในการนิเทศ ผู้ร่วมงาน และขนาดของโรงเรียน ส่วนสมรรถภาพของผู้บริหารใน การเป็นผู้นำทางวิชาการนั้นขึ้นอยู่กับเพศ การเตรียมการในด้านการศึกษา ประสพการณ์ใน การบริหาร จำนวนครั้งในการนิเทศ ผู้ร่วมงานและขนาดของโรงเรียน ในการศึกษายังพบว่า มหาวิทยาลัยและโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษา ควรจะได้มีโปรแกรมการฝึกอบรมผู้บริหาร สถานศึกษาในขอบข่ายของภาวะผู้นำทางวิชาการ ซึ่งสามารถตัดสินใจเกี่ยวกับหลักสูตรและ เป็นผู้นำทางวิชาการแก่ครูผู้สอนได้ รวมทั้งสามารถประเมินผลเพื่อช่วยเหลือคณะครูในฐานะ ผู้นำทางวิชาการที่มีประสิทธิภาพการศึกษาคั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเอกสารการสำรวจ ข้อมูลและการสัมภาษณ์เพื่อจัดทำกลยุทธ์การพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ประสิทธิภาพในการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ประสิทธิภาพในการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษามีศักยภาพในการขับเคลื่อนองค์กรให้บรรลุเป้าหมายทางการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งในด้านวิชาการ บุคลากร การมีส่วนร่วม และการพัฒนาผู้เรียน สะท้อนถึงการบริหารที่เน้นคุณภาพเป็นสำคัญ โดยเฉพาะด้านหลักสูตรและการสอนซึ่งมีค่าเฉลี่ยสูงสุด แสดงว่าผู้บริหารให้ความสำคัญกับการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา การติดตามประเมินผลการสอน และการส่งเสริมนวัตกรรมทางการศึกษา อันเป็นหัวใจของการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ทั้งนี้แม้ว่าการส่งเสริมการใช้สื่อและเทคโนโลยีจะมีค่าน้อยที่สุดในด้านนี้ แต่ก็ยังอยู่ในระดับมากที่สุด สะท้อนถึงแนวโน้มการพัฒนาที่ต่อเนื่อง เมื่อพิจารณาด้านผู้สอนและผู้บริหารสถานศึกษา พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดเช่นกัน โดยเฉพาะการพัฒนาศักยภาพบุคลากรผ่านการฝึกอบรมและการศึกษาดูงาน แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารตระหนักถึงความสำคัญของทุนมนุษย์ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ปัทมา มีพรหมดี (2562, หน้า 94-95) ได้ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารที่มีต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 จากผลการวิจัยที่พบว่า พฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการจัดองค์การ โครงสร้าง และการบริหารงานมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด สะท้อนให้เห็นว่าผู้บริหารให้ความสำคัญกับการจัดระบบงานอย่างเป็นรูปธรรม มีการกำหนดบทบาทหน้าที่ ความรับผิดชอบ และสายการบังคับบัญชาที่ชัดเจน ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญของการบริหารสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพ การมีโครงสร้างที่ชัดเจนช่วยลดความซ้ำซ้อนในการทำงาน เพิ่มความคล่องตัวในการดำเนินงาน และส่งเสริมการประสานงานภายในองค์กร ทั้งนี้สอดคล้องกับแนวคิดการบริหารเชิงระบบ (System Approach) ที่มองว่าสถานศึกษาเป็นองค์กรที่ต้องอาศัยโครงสร้างและกระบวนการทำงานที่สัมพันธ์กันอย่างเป็นระบบจึงจะบรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการบริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร จากผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์พบว่า สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงกับประสิทธิภาพในการบริหารสถานศึกษาโดยภาพรวม ($r = .725$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สะท้อนให้เห็นว่า เมื่อผู้บริหารมีสมรรถนะสูง ย่อมส่งผลให้ประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษาสูงตามไปด้วย ความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูงดังกล่าวชี้ให้เห็นถึงบทบาทสำคัญของสมรรถนะผู้บริหารในฐานะ “ตัวแปรเชิงสาเหตุ” ที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพการบริหาร ทั้งด้านวิชาการ บุคลากร การมีส่วนร่วม และผู้เรียน กล่าวอีกนัยหนึ่งคือ สมรรถนะมิใช่เพียงคุณลักษณะส่วนบุคคล แต่เป็นทุนทางการบริหารที่ส่งผลต่อ

ผลลัพธ์ขององค์กรโดยตรงเมื่อพิจารณารายคู่ พบว่าทุกคู่มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลางถึงค่อนข้างสูง ($r = .337 - .559$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงให้เห็นว่าแต่ละด้านของสมรรถนะล้วนมีบทบาทสนับสนุนประสิทธิภาพการบริหาร แม้ระดับความสัมพันธ์จะแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ทิพวัลย์ ชาลีเครือ (2563, หน้า 84) ได้ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดระยอง จากผลการศึกษาพบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของครูในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าหากผู้บริหารมีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่ดี ย่อมส่งผลให้ครูสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของครูในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ซึ่งหมายความว่า หากผู้บริหารสามารถเป็นผู้นำที่สามารถสร้างแรงบันดาลใจ กระตุ้นให้เกิดการคิดวิเคราะห์ และให้การสนับสนุนแก่ครูอย่างเหมาะสม จะทำให้ครูสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

การถดถอยโดยใช้สมการพหุการถดถอยเพื่อพยากรณ์สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการบริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบปกติ (Enter Multiple Regression Analysis) พบว่า สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาทั้ง 4 ด้านสามารถรวมกันอธิบายความแปรปรวนของประสิทธิภาพในการบริหารสถานศึกษาในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร ได้ร้อยละ 53.50 ($R^2 = .535$) ซึ่งถือว่าอยู่ในระดับค่อนข้างสูงในงานวิจัยทางสังคมศาสตร์ แสดงให้เห็นว่า สมรรถนะผู้บริหารเป็นปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษาอย่างมีนัยสำคัญ กล่าวคือ มากกว่าครึ่งหนึ่งของความแปรปรวนในประสิทธิภาพการบริหารสามารถอธิบายได้ด้วยสมรรถนะของผู้บริหาร ขณะที่อีกร้อยละ 46.50 อาจเกิดจากปัจจัยอื่น เช่น บริบทองค์กร วัฒนธรรมสถานศึกษา ทรัพยากร หรือปัจจัยส่วนบุคคลของครูและบุคลากร ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์ เท่ากับ .143 แสดงว่าค่าความคลาดเคลื่อนอยู่ในระดับต่ำ การพยากรณ์จึงมีความแม่นยำพอสมควร สะท้อนว่าแบบจำลองมีความเหมาะสมในการอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ กนกพร โทงวเกิด (2566, หน้า 47) ได้ศึกษาเรื่องสมรรถนะหลักของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 พบว่า ระดับสมรรถนะหลักของผู้บริหารโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการทำงานเป็นทีม รองลงมาคือ ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ ด้านการบริการที่ดี ส่วนสมรรถนะหลักด้านที่มีค่าเฉลี่ยในอันดับสุดท้าย คือ ด้านการพัฒนาตนเอง ระดับประสิทธิภาพ

การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา รองลงมาคือ การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุทธศาสตร์ องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยในอันดับสุดท้าย คือ การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา สมรรถนะหลักของผู้บริหารและประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ มีความสัมพันธ์กันทางบวกอยู่ในระดับมาก ($r_{xy} = .689$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สมรรถนะหลักของผู้บริหาร ด้านการทำงานเป็นทีม ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ ด้านการบริหารที่ดี ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ร่วมกันทำนายประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการได้ร้อยละ 57.10 สามารถเขียนเป็นสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐานได้ดังนี้ $Z'y = .202 (X_1) + .153 (X_2) + .567 (X_4)$

สรุป/ข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้สะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ โดยเฉพาะด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการยกระดับประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษา ควบคู่กับการส่งเสริมการทำงานเป็นทีมและความร่วมแรงร่วมใจภายในองค์กร เพื่อให้เกิดบรรยากาศการทำงานที่เอื้อต่อความสำเร็จ นอกจากนี้ ควรธำรงรักษาและพัฒนาด้านคุณธรรมจริยธรรมของผู้บริหารให้เป็นมาตรฐานหลักในการบริหารงาน พร้อมทั้งส่งเสริมสมรรถนะด้านจิตมุ่งบริการให้เด่นชัดยิ่งขึ้น อันจะช่วยสร้างความเชื่อมั่นและความพึงพอใจแก่บุคลากรและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง อีกทั้ง หน่วยงานต้นสังกัดควรมีระบบติดตาม ประเมินผล และพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารอย่างต่อเนื่อง โดยเชื่อมโยงกับผลลัพธ์ด้านประสิทธิภาพของสถานศึกษา เพื่อให้การบริหารจัดการศึกษามีคุณภาพและยั่งยืนต่อไป

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร ควรกำหนดนโยบายส่งเสริมและพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาโดยมุ่งเน้นสมรรถนะด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นระบบ 2) หน่วยงานต้นสังกัดควรกำหนดนโยบายส่งเสริมการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมและเสริมสร้างความร่วมแรงร่วมใจภายในองค์กรสถานศึกษาอย่างจริงจัง 3) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรกำหนดนโยบายธำรงรักษาและพัฒนาสมรรถนะด้านคุณธรรมจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาให้เป็นมาตรฐานหลักของการบริหาร 4) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรกำหนดนโยบายพัฒนาสมรรถนะด้านจิตมุ่งบริการของผู้บริหารสถานศึกษาให้เด่นชัดมากยิ่งขึ้น 5) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร ควรกำหนดนโยบายการติดตาม ประเมินผล และพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาโดยเชื่อมโยงกับประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

- 1) ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับ แนวทางการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อยกระดับประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษาในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร
- 2) ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับ โมเดลเชิงสาเหตุของสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษาในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร
- 3) ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับ ความสัมพันธ์และอำนาจพยากรณ์ของสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาที่มีต่อประสิทธิภาพในการบริหารสถานศึกษาในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร

เอกสารอ้างอิง

- กนกพร โทงวเกิด. (2566). สมรรถนะหลักของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเข้เขต 2. e-Journal of Education Studies, Burapha University, 5(2), 45–60.
- ทิพวัลย์ ชาลีเครือ. (2563). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครู ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดระยอง. ในวิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). การวิจัยเบื้องต้น. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- ปัทมา มีพรหมดี. (2562). การศึกษาความสัมพันธ์พฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารที่มีต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33. ใน วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.
- พิสนุ พงศ์ศรี. (2552). วิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: ด้านสุทธาการพิมพ์.
- โรงเรียนนาสาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร. (2566). รายงานแผนพัฒนาสถานศึกษา. สุราษฎร์ธานี: โรงเรียนนาสาร.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร. (2567). ข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษา ปีการศึกษา 2567. สุราษฎร์ธานี: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร.
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา. (2560). กรอบสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา. กรุงเทพมหานคร: สำนักงาน ก.ค.ศ.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). [เอกสารกรอบสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา].

- Boyatzis, R. E. (1982). The competent manager: A model for effective performance. New York: John Wiley & Sons.
- Fullan, M. (2014). The principal: Three keys to maximizing impact. San Francisco, CA: Jossey-Bass.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. Educational and Psychological Measurement, 30(3), 607–610.
- McClelland, D. C. (1973). Testing for competence rather than for “intelligence.” American Psychologist, 28(1), 1–14.